

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО**

ЗАКОН ЗА ВИНОТО

Скопје, септември 2004

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува производството и прометот на грозје и вино и други производи од грозје и вино, националниот регистар на лозови насади, правата и обврските на правните и физичките лица кои произведуваат и тргуваат со вино, описот, ознаката, обележувањето, презентацијата и заштитата на виното.

Член 2

Целите на овој закон се заштита на интересите на производителите и потрошувачите, добро функционирање на внатрешен и надворешен пазар, унапредување на квалитетот на производите од грозје и вино, прилагодување на ресурсите според потребите на пазарот и употребата на енолошките средства и постапки.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Свежо грозје** е плод на винова лоза што се користи за производство на вино, зрело или делумно дехидрирано, кое што може да се гмечи или пресува со вообичаената техника и е подложно на спонтанa алкохолна ферментација;

2. **Производи од грозје се** шира, шира во ферментација, шира во ферментација добиена од суво грозје, шира од свежо грозје во ферментација прекината со додавање на алкохол, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, сок од грозје, концентриран сок од грозје, комиње и пике;

3. **Вино** е производ добиен исклучиво со целосна или делумна алкохолна ферментација на шира од свежо грозје, гмечено или негмечено;

4. **Производи од вино се** младо вино сè уште во ферментација, вино погодно за добивање на трпезно вино, квалитетно вино, врвно вино, ликерско вино, пенливо вино, газирано пенливо вино, полупенливо вино, газирано полупенливо вино, вински оцет, вински талог, вино зајакнато за дестилација, вински дестилат и вино од презреано грозје;

5. **Шира** е течен производ добиен природно или со физички процеси од свежо грозје. Дозволената вистинска јачина на алкохол по волумен на ширата е не повеќе од 1% vol.;

6. **Шира во ферментација** е производ добиен од ферментација на ширата и со вистинска јачина на алкохол по волумен повеќе од 1% vol., но помалку од три петтини од нејзината вкупна јачина на алкохол по волумен.

7. **Шира во ферментација добиена од суво грозје** е производ добиен од делумна ферментација на шира добиена од суво грозје, чијашто вкупна содржина на шеќер пред ферментација е најмалку 272 грама по литар и природната и вистинската јачина на алкохол по волумен не смее да биде помалку од 8% vol.

8. **Шира од свежо грозје со ферментација прекината со додавање на алкохол** е производ кој:

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 12% vol., но помала од 15 % vol. и
- е добиен со додавање на производ добиен со дестилација на вино на неферментирана шира со природна јачина на алкохол по волумен не помалку од 8,5% vol. и е добиен исклучиво од сорти на грозје класифицирани како винско грозје според член 11 на овој закон;

9. **Концентрирана шира** е некарамелизирана шира која:

- е добиена со делумна дехидрација на шира извршена со метод одобрен во согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон, на температура од 20°C, не покажал помалку од 50,9 %,
- потекнува исклучиво од сорти на грозје кои се класифицирани како винско грозје според член 11 на овој закон;
- е добиена од шира со природна јачина на алкохол од најмалку 9.0% vol.

Дозволената вистинска јачина на алкохол по волумен на концентрирана шира не е повеќе од 1 % vol.;

10. Пречистена концентрирана шира е течен не-карамелизиран производ кој е добиен со делумна дехидрација на шира извршена со метод одобрен во согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон, на температура од 20°C, не покажал помалку од 61,7% и поминал одобрена обработка за откиселување и елиминација на состојките освен шеќерот и ги има следните својства:

- не повеќе од 5 pH на 25° Brix,
- оптичка густина на 425 nm за дебелина од 1 cm од не повеќе од 0,100 во шира разредена на 25° Brix,
- содржина на сахароза неоткриена со одреден метод на анализа,
- индекс на Folin-Ciocalteu од не повеќе од 6,00 на 25° Brix,
- титративна киселост од не повеќе од 15 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
- содржина на сулфур диоксид не повеќе од 25 милиграми по килограм на вкупните шеќери,
- содржина на вкупни катјони не повеќе од 8 милиеквиваленти по килограм на вкупните шеќери,
- спроводливост на 25° Brix и 20° C не поголема од 120 micro-Siemens/cm,
- содржина на хидроксиметилфурфурол не повеќе од 25 милиграми по килограм на вкупните шеќери,
- присуство на мезоинозитол,
- потекнува исклучиво од сорти на грозје кои се класифицирани како винско грозје според член 11 на овој закон,
- е добиен од шира со природна јачина на алкохол од најмалку 9.0% vol., и
- дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен на пречистена концентрирана шира е не повеќе од 1 % vol.;

11. Сок од грозје е неферментиран течен производ што може да ферментира добиен со соодветна обработка што го прави погоден за конзумирање и може да се добие:

- од свежо грозје или шира, или
- со додавање вода на:
 - концентрирана шира или
 - концентриран сок од грозје.

Дозволена вистинска јачина на алкохол по волумен на сокот од грозје не е повеќе од 1 % vol.

12. Концентриран сок од грозје е некарамелизиран сок од грозје добиен со делумна дехидратација на сок од грозје извршена со одобрен метод во согласност со овој закон, освен со директна топлина, така што рефрактометарот употребен со метод одобрен во согласност со овој закон на температура од 20°C не покажал помалку од 50,9%.

Дозволената вистинска јачина на алкохол по волумен на концентриран сок од грозје не е повеќе од 1 % vol.;

13. **Младо вино во ферментација** е вино во кое алкохолната ферментација сеуште не е завршена и кое сè уште не е одвоено од талогот;

14. **Вино погодно за добивање на трпезно вино** е вино кое:

- потекнува исклучиво од сорти на грозје коишто се класифицирани како винско грозје според членот 11 на овој закон,
- е произведено во Република Македонија и
- има вистинска јачина на алкохол не помала од 9.0 % vol.;

15. **Трпезно вино** е вино кое:

- потекнува исклучиво од сорти на грозје класифицирани како винско грозје според член 11 на овој закон;
- без разлика дали ја следи примената на процесот на збогатување, вистинската јачина на алкохол по волумен да не е помала од 9.0% vol., вкупната јачина на алкохол по волумен да не е поголема од 15% vol. и
- има вкупна содржина на киселост, изразена како винска киселина, не помала од 3,5 грама по литар или 46,6 милиеквиваленти по литар;

16. **Регионално вино** е трпезно вино со географска ознака, чија област на потекло е реон, чиешто име го има во листата на заштитени имиња за регионални вина утврдена од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и е во согласност со следниве правила:

- е произведено целосно од сорти на грозје препорачани за тој реон во согласност со член 11 на овој закон,
- најмалку 85% од грозјето потекнува од реонот чие име го носи,
- ги има сите карактеристики утврдени согласно со овој закон,
- има минимум природна јачина на алкохол од 9,5% vol.и
- виното го поминало аналитичкото и органолептичкото испитување од страна на комисија за дегустација;

17. **Квалитетно вино** е вино со географска ознака, чија област на потекло е прецизно обележена во рамки на виногорје или во рамки на помала географска единица од истото, чиешто име го има во листата на заштитени имиња за квалитетни вина утврдена од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и ги исполнува сите карактеристики утврдени за квалитетни вина, вклучувајќи ги најмалку следниве:

- 85% од грозјето потекнува од областа чие име го носи,
- сортите на грозје се препорачани Vitis Vinifera и припаѓаат на класификацијата утврдена за квалитетно вино во согласност со член 11 на овој закон,
- методите на одгледување на лозјата се во согласност со одредбите пропишани за квалитетни вина,
- преработката се извршува во рамки на означената област или, со одобрение од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство се дозволува во непосредна близина на таа област под услов виното да се преработува одделно,
- минимум природната јачина на алкохол е од 10% vol.,
- утврден е максимум принос изразен или во тони на грозје или во хектолитри вино по хектар и
- виното го поминало аналитичкото и органолептичкото испитување од комисија за дегустација;

18. **Врвно вино** е вино со географска ознака препознатливо по специфичните карактеристики и висок квалитет, чијашто област на потекло е прецизно обележена во рамки на еден или неколку локалитети или помали географски единици, чиешто име го има во листата на заштитени имиња за врвни вина

утврдена од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и ги има сите карактеристики утврдени за врвно вино, вклучувајќи ги најмалку следниве:

- 100% од грозјето потекнува од обележаната област чиешто име го носи,
- сортите на грозје се препорачани Vitis Vinifera и припаѓаат на класификацијата утврдена за врвно вино во согласност со член 11 на овој закон,
- методите на одгледување на лозјата се во согласност со одредбите пропишани за врвно вино,
- преработката се извршува на лозјето или, доколку министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство одобри, во непосредна близина под услов виното да се преработува одделно,
- минимум природна јачина на алкохол е од 11% vol.,
- максимум принос изразен во тони на грозје или хектолитри на вино по хектар и
- виното го поминало аналитичкото и органолептичкото испитување од комисија за дегустација;

19. Ликерско вино е вино кое:

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 15% vol. и не поголема од 22% vol. и вкупна јачина на алкохол по волумен не помала од 17,5% vol. и
- е добиено од шира во ферментација, или вино, или комбинација на овие производи, коишто мора да потекнуваат од сорти на грозје класифицирани како погодни за производство на ликерски вина според член 11 на овој закон и имаат првична природна јачина на алкохол по волумен не помала од 12% vol. и со додавање:
 - а) индивидуално или во комбинација на неутрален алкохол од винова лоза, вклучувајќи алкохол произведен со дестилација на вино од суво грозје со вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 96% vol., и на дестилат од вино или вино од суво грозје со вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 52% vol. и не поголема од 86% vol. и
 - б) на еден или повеќе од следниве производи, според потреба:
 - концентрирана шира и
 - комбинација на еден од производите наведени под а) од оваа точка со шира или шира во ферментација;

20. Пенливо вино е вино кое е добиено со прва или втора алкохолна ферментација на:

- производи погодни за добивање на трпезно вино, грозје, шира или вино,
- трпезно вино, квалитетно вино или врвно вино од свежо грозје,
- при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен исклучиво со ферментација и има вишок притисок поради растворениот јаглерод двооксид, од не помалку од 3 бара на температура од 20 °C во затворени садови.

21. Газирано пенливо вино е вино кое:

- е добиено од трпезно вино,
- при отворање на садот, испушта јаглерод диоксид добиен целосно или делумно со додавање на тој гас и
- има вишок притисок, поради растворениот јаглерод диоксид, од не помалку од 3 бара на температура од 20 °C во затворени садови;

22. Полу-пенливо вино е производ:

- добиен од трпезно вино, квалитетно вино или врвно вино или од производи погодни за добивање на трпезно вино, квалитетно вино или врвно вино,
- има вишок притисок, поради ендогениот јаглерод двооксид во раствор, од не помалку од 1 бар и не повеќе од 2,5 бара на температура од 20 °C во затворени садови и
- ставен во садови со зафатнина до 60 литри;

23. Газирано полу-пенливо вино е производ:

- добиен од трпезно вино, квалитетно вино или врвно вино или од производи погодни за добивање на трпезно, квалитетно вино или врвно вино,
- има вишок притисок од не помалку од 1 бар и не повеќе од 2,5 бара на температура од 20 °C во затворени садови поради јаглероден диоксид во раствор кој е целосно или делумно додаден и
- ставен во садови со зафатнина до 60 литри;

24. Вински оцет е производ:

- добиен исклучиво со оцетна ферментација на вино и
- има вкупна киселост не помала од 60 грама по литар изразена како оцетна киселина;

25. Вински талог се:

- остатоците што се собираат во садовите со вино по ферментација и во текот на складирање или по обработка, и остатоците добиени со филтрирање или центрифугирање на овој производ,
- остатоци што се собираат во садовите со шира во тек на складирање или по обработка и
- остатоци добиени со филтрирање или центрифугирање на ширата;

26. Комиње се остатоци од пресување на свежо грозје, ферментирано или неферментирано;

27. Пике е алкохолно превриен производ добиен:

- со измивање на непревриено комиње со вода и
- со измивање на превриено комиње со вода.

28. Вино зајакнато за дестилација е производ што:

- има вистинска јачина на алкохол по волумен не помала од 18% vol. и не поголема од 24% vol.;
- е добиен исклучиво со додавање на вински дестилат со максимум вистинска јачина на алкохол од 86 % vol. и
- има максимална испарлива киселост од 1,5 грама по литар, изразена како оцетна киселина;

29. Вински дестилат е производ добиен со дестилација на вино и производи од вино со минимална јачина на алкохол од 55% vol.;

30. Вино од презреано грозје е вино кое:

- е произведено во Република Македонија, без збогатување, од грозје собрано во Република Македонија, од сорти на грозје класифицирани како винско грозје според член 11 на овој закон,
- има природна јачина на алкохол поголема од 15% vol. и
- има вкупна јачина на алкохол не помала од 16% vol., и вистинска јачина на алкохол не помала од 12% vol.;

31. Купажа е мешање на:

- домашни вина и шира со вина или шира од увоз,
- црвени вина или шира со бели вина или шира и
- вино или шира со различни географско потекло, сорта на грозје или година на берба доколку географското потекло, сортата на грозје или

годината на берба се назначени или треба да бидат назначени на описот за тој производ.

32. Географски ознаки се ознаки кои го идентификуваат производот со потекло, на територија на земјата којашто е член на Светската Трговска Организација или во регионот или локалитетот на таа територија, во случаи кога одреден квалитет, реноме или други својства на производот може да станат основни атрибути на тоа географско место на потекло и

33. Јачини на алкохол се:

- вистинска јачина на алкохол по волумен означува број на делови на чист алкохол содржани на температура од 20 °C во 100 делови од производот на таа температура,
- потенцијална јачина на алкохол по волумен означува број на делови на чист алкохол на температура од 20 °C коишто може да се произведат со целосна ферментација на шеќерите содржани во 100 делови од производот на таа температура,
- вкупна јачина на алкохол по волумен означува збир на вистинските и потенцијалните јачини на алкохол,
- природна јачина на алкохол по волумен означува вкупна јачина на алкохол по волумен на производот пред било какво збогатување,
- вистинска јачина на алкохол по маса означува број на килограми на чист алкохол содржан во 100 килограми од производот,
- потенцијална јачина на алкохол по маса означува број на килограми на чист алкохол коишто може да се произведат со целосна ферментација на шеќери содржани во 100 килограми од производот и
- вкупна јачина на алкохол по маса означува збир на вистинската и потенцијалната јачина на алкохол.

II. ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ НА ВИНО И ДРУГИ ПРОИЗВОДИ ОД ГРОЗЈЕ И ВИНО

Член 4

Заради унапредување на лозарството и производството на квалитетно вино, за садење на лозја со сорти на винско грозје класифицирани согласно член 11 на овој закон потребно е одобрение за садење од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Прекалемувањето на сорти на винско грозје врз сорти што не се винско грозје се дозволува врз основа на одобрение од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Лозовите насади насадени или прекалемени без одобрение од став 1 и 2 на овој член, ќе бидат ископачени. Трошоците за ископачувањето се на товар на производителот.

Лозовите насади наменети за домашни потреби на лозарот нема да бидат ископачени согласно со ставот 4 на овој член, доколку површината под лозов насад не ја надминува максималната површина утврдена од страна на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 5

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ги издава одобренијата од членот 4 на овој закон во согласност со целите и приоритетите утврдени во Националната стратегија за лозарство и винарство, која на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ја донесува

Владата на Република Македонија во однос на економската состојба на домашниот и меѓународниот пазар заради остварување на следниве цели:

- поттикнување на развојот на лозарството и винарството ориентирани кон квалитет,
- одржување и развој на пласманот на домашното производство на вино на домашниот и меѓународниот пазар и
- постигнување на добро избалансиран развој на македонските винарски реони.

За постигнување на целите од ставот 1 на овој член, Националната стратегија се ажурира секоја година и во зависност од потребите со истата може да се одреди максималната површина за која ќе се издаваат одобренија за садење заради добивање на трпезно вино и вино со географска ознака. Одобрението се издава за следниве намени:

- садење на претходно ископачени лозови насади,
- садење на почва на која досега немало насадено винова лоза или прекалемување на сорти винско грозје врз сорти кои не се класифицирани како винско грозје, наменети за производство на врвно, квалитетно, регионално или трпезно вино, доколку се утврди дека производството на тоа вино е пониско од побарувачката,
- млади лозари во процес на започнување на таа активност,
- лозаро-винарски експерименти спроведени од научна институција или во соработка со научна институција,
- добивање на подлоги за калем и
- производство на грозје и вино исклучиво за сопствените потреби на производителот.

Член 6

Одобрението од членот 4 на овој закон мора да биде искористено пред истекот на втората винска година по првата во којашто било издадено.

Одобрението од член 4 на овој закон барателот мора да го искористи во согласност со податоците за земјиштето и за целите за кои било издадено.

Одобрението од член 4 на овој закон треба да содржи податоци за барателот, за земјиштето и максимумот на земјиште на кое ќе може да сади.

Член 7

За добивање одобрение од членот 4 на овој закон, правните и физичките лица поднесуваат барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Кон барањето барателите поднесуваат доказ за право на сопственост или друга правна основа (концесија, закуп, плодоуживање и друго) на земјиштето на кое треба да се сади или прекалемува.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржината на образецот на барањето и постапката за добивање на одобренија за садење.

Член 8

Производителите на грозје ги пријавуваат земјоделските површини на кои одгледуваат винова лоза, во подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Новите насади се пријавуваат во рок од еден месец од нивното подигање.

Член 9

Заради евиденција на лозовите насади и идентификација на производителите во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство се води Национален регистар на лозови насади.

Националниот регистар на лозови насади содржи:

- листа на податоци за парцелите и сортите на грозје,
- детални карти за опис на површините засадени со сорти на грозје и
- идентификациски и регистарски броеви на производителите за секој лозов насад.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува содржината, формата и начинот на пријавување за упис во Националниот регистар на лозови насади.

Член 10

Винската година започнува на 1 август секоја година и завршува на 31 јули следната година.

Производителите на грозје за производство на вино и производителите на шира и вино секоја година ги пријавуваат најдоцна до 30 ноември, количините произведени од последната берба во подрачните единици на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Трговците со грозје за производство на вино секоја година ги пријавуваат најдоцна до 30 ноември во тековната година, количините пласирани од последната берба, во подрачните единици на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Производителите на шира и вино, секоја година ги пријавуваат најдоцна до 31 декември нивните залихи на шира и вино, од бербите од таа година и од претходните години во подрачните единици на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Производителите на количини помали од количините пропишани од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, согласно со ставот 6 на овој член ќе бидат изземени од оваа обврска.

Залихите на увезената шира и вино, увозниците ги пријавуваат посебно во подрачните единици на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува содржината на образецот, формата и начинот на поднесување на пријавите од ставовите 1, 2, 3, 4 и 5 на овој член.

Член 11

Сортите на грозје за производство на вино се класифицираат во "препорачани" и "одобрени" сорти. Сите класифицирани сорти треба да припаѓаат на родот *Vitis vinifera* или да потекнуваат од вкрстување на овој со други родови на *Genus Vitis*.

Сортите Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton и Herbemont не смеат да бидат вклучени во класификацијата од став 1 од овој член:

Во класификацијата се утврдуваат сортите на грозје погодни за прозводство на секое трпезно вино, квалитетно вино и врвно вино произведено во реони во Република Македонија. Овие сорти треба да бидат од родот *Vitis vinifera*.

Само оние сорти на грозје што се утврдени во класификацијата може да бидат садени, повторно садени или прекалемувани за производство на вино. Ова ограничување не се однесува на грозје наменето за научни истражувања и експерименти.

Лозовите насади со сорти грозје за производство на вино кои не се вклучени во класификацијата ќе бидат ископачени во рок од 15 години од денот на влегувањето во сила на класификацијата на сортите на грозје.

Обврската од ставот 5 не се однесува на лозовите насади кои се наменети за домашна употреба на производителот.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува класификацијата на сортите на грозје од ставот 5 на овој член.

Член 12

Со производство на вино може да се занимава правно или физичко лице кое има соодветни простории и опрема и вработено најмалку 1 лице со завршено високо образование од областа на винарството кое:

- ја познава суровината и технологијата на производство на вино,
- е остручено за вршење аналитика од областа на винарството и
- е запишано во регистарот на производители за вино во Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство.

Министерот за земјоделство шумарство и водостопанство ги пропишува условите во поглед на просториите и опремата за производство на вино од ставот 1 на овој член.

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство води регистар за производители на вино во кој се запишуваат правните и физичките лица кои ги исполнуваат условите за производство на вино од ставовите 1 и 2 на овој член.

Министерот за земјоделство шумарство и водостопанство ќе ги пропише формата содржината и начинот на поднесување на пријавите за регистрација во регистарот од став 3 на овој член.

Член 13

Производите опфатени со овој закон може да се ставаат во промет само со официјално проверен придружен документ.

Физички или правни лица кои ја вршат дејноста производство или промет на вино и на други производи од грозје и вино, а особено производителите, полначите и преработувачите, како и трговците, водат влезни и излезни регистри за овие производи.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува содржината и формата на придружниот документ од ставот 1 на овој член и содржината и формата на регистрите од ставот 2 на овој член.

III. ЗДРУЖЕНИЈА НА ПРОИЗВОДИТЕЛИ И СОВЕТОДАВЕН ОДБОР

Член 14

Производителите на грозје и вино може да се организираат во здруженија кои имаат за цел:

- заштита и промоција на заедничките интереси на членовите во винарството,
- планирање на производството и прилагодување на побарувачката во поглед на квалитетот и квантитетот,
- редуцирање на производните трошоци и стабилизирање на производните цени и
- промовирање и користење на еколошки здрави постапки на одгледување на грозје, технологија за производство на вино и постапки на управување со отпадот од нив и друго.

Член 15

Заради дефинирање и остварување на политиката во областа на лозарството и винарството, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство формира Советодавен одбор за лозарство и винарство (во понатамошниот текст: Советодавен одбор) составен најмалку од 15 члена, претставници од:

- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство,
- здруженија на производители на грозје и вино,
- винарски визби,
- Министерството за економија и
- научни и стручни установи.

Советодавниот одбор за лозарство и винарство дава мислења за Националната стратегија за лозарство и винарство, прописите и други прашања од областа на лозарството и винарството.

Начинот на избор и начинот на работа се уредува со деловник за работа кој го донесува Советодавниот одбор за лозарство и винарство.

Советодавниот одбор за лозарство и винарство еднаш годишно за својата работа доставува извештај до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

IV. ЕНОЛОШКИ СРЕДСТВА И ПОСТАПКИ

Член 16

Производството на вино опфаќа берба на грозје од винова лоза, преработка на грозје во вино, доработка и нега на вино, како и други дејствија и постапки заради ставање на виното во промет.

Само грозјето што припаѓа на сортите наведени во класификацијата согласно член 11 на овој закон како вински сорти, или производи добиени од нив, може да биде употребено за производство на вино и други производи одредени во овој закон и наменети за подготовка или додавање на вино.

Член 17

Се забранува производство на вино со прекумерно пресување на грозјето, гмечено или негмечено и пресување на винскиот талог.

Се забранува производство на вино со повторна ферментација на комињето за други цели освен за дестилација.

Член 18

Филтрирање и центрифугирање на винскиот талог нема да се смета за прекумерно пресување ако:

- добиените производи се од здрав, автентичен и пазарен квалитет, и
- талогот не е доведен до сува состојба.

Производителите што произвеле вино, мора да ги достават за дестилација или за производство на оцет комињето и винскиот талог од тоа производство на вино до субјектите што вршат дестилација или произведуваат оцет.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува постапката за доставување на комињето и винскиот талог од ставот 2 на овој член.

Член 19

Производство на вино од сорти грозје согласно класификацијата од членот 11 од овој закон се врши со примена на одобрени енолошки средства и постапки.

Примената на енолошките средства и постапки од ставот 1 на овој член не е задолжителна за производство на сок од грозје, концентриран сок од грозје, шира и производи наменети за производство на сок од грозје.

Енолошките средства и постапки се применуваат заради правилна винификација, правилно конзервирање или правилно рафинирање на производот.

Во производството на концентрирана и пречистена концентрирана шира се дозволени методи на делумна дехидратација.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува методите за делумна дехидратација на ширата од ставот 4 на овој член.

Примената на пропишаните енолошките средства и постапки го исклучува додавањето на вода, освен кога постои специфична техничка неопходност, како и додавањето на алкохол, освен за шира од свежо грозје во ферментација прекината со додавање на алкохол, ликерско вино, пенливо вино, вино зајакнато за дестилација и во услови за производство на полупенливо вино.

Купажа од членот 3 точка 31 од овој закон е забранета, освен ако е во согласност со пропишаните енолошки средства и постапки и со правилата кои ја регулираат презентацијата и етикетирањето на вино и други производи опфатени со овој закон.

Свежо грозје, шира, шира во ферментација, концентрирана шира, пречистена концентрирана шира, шира во ферментација прекината со додавање на алкохол, сок од грозје и концентриран сок од грозје од увоз не може да се употребат за производство на вино или да се додаваат на вино во Република Македонија.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува енолошките средства и постапки кои се применуваат во производството на вино.

Член 20

Врвните вина, квалитетните вина, регионалните вина, трпезните вина, пенливите вина, полупенливите вина, газираниите пенливи вина, газираниите полупенливи вина, ликерските вина како и увезените вина, кои одговараат на нормативите пропишани согласно овој закон може да бидат понудени за директна широка потрошувачка.

Виното кое не е добиено од сорти на грозје класифицирани согласно со членот 11 од овој закон, како и виното кое е добиено од сорти на грозје класифицирани согласно со членот 11 од овој закон, но кое не ги исполнува условите утврдени со прописите за енолошките средства и постапки, не може да се користи за широка потрошувачка, туку само за сопствените потреби на производителот на вино, за производство на вински оцет или за дестилација.

Шира од свежо грозје во ферментација, прекината со додавање на алкохол не може да се користи во производство на вино.

Од сок од грозје и од концентриран сок од грозје не може да се прави вино или истите да се додаваат на вино. Сокот од грозје и концентрираниот сок од грозје не можат да бидат подложени на алкохолна ферментација.

Вино погодено за добивање на трпезно вино кое не достигнува минимум вистинска јачина на алкохол по волумен за трпезно вино не може да се пушти во промет освен за производство на пенливо вино, подготовка на оцет, дестилација и други индустриски намени. Збогатувањето на такво вино и купажа со трпезно вино за да се доведе неговата вистинска јачина на алкохол по волумен до ниво

утврдено за трпезно вино може да се изврши само во просториите на производителот.

Виното и другите производи наменети за директна широка потрошувачка не можат да се произведуваат од вински талог или комиње, со исклучок на алкохол, алкохолни пијалоци и пике.

Пике може да се користи само за дестилација или за сопствена потрошувачка на производителот.

Вина зајакнати за дестилација може да се користат само за дестилација.

Шира во ферментација, екстрахирана од суво грозје, може да се пласира на пазарот само за подготовка на ликерски вина и вина добиени од презреано грозје.

Член 21

За директна широка потрошувачка не можат да се пуштаат во промет производи кои:

- поминале енолошки постапки поинакви од наведените во членот 20 став 2 на овој закон,
- не се со добар и соодветен комерцијален квалитет и
- не се во согласност со дефинициите од членот 3 на овој закон.

Член 22

Вината кои се ставаат во промет мора да имаат определен хемиски состав и квалитет.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува методите на анализа за утврдување на хемискиот состав на вината и методот за употреба на рефрактометар, во случаи наведени во членот 3, точки 9, 10 и 12 на овој закон.

Покрај методите од став 2 на овој член може да се применуваат и методите на анализа:

- признати и објавени од Генералното Собрание на Меѓународната канцеларија за лозарство и винарство или
- соодветни на стандардите препорачани од Меѓународната организација за стандардизација (ИСО).

Член 23

Производителот на вино е должен да ги исполнува условите по однос на хигиена на виното и заштитата на животната средина и да вработи најмалку едно лице со завршено високо образование во процесот на примена на енолошките средства и постапки во производството на вино, кое:

- ја познава сировината и технологијата на производство на вино, и
- е остручено за вршење аналитика од областа на винарството.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува условите во поглед на хигиената на виното и заштитата на животната средина од ставот 1 на овој член.

V. ОПИС, ОЗНАКА, ПРЕЗЕНТАЦИЈА И ЗАШТИТА

Член 24

Виното кое се става во промет мора да биде означено заради заштита на интересите на потрошувачите и производителите и презентација на производството на квалитетни производи.

Означувањето од ставот 1 на овој член се користи за опис на виното, и тоа на:

- етикети и
- регистри, придружни и други документи предвидени со овој закон, комерцијални документи, особено во фактури и испратници и во рекламен материјал.

Означувањето од ставот 1 на овој член се применува и за презентација на вината особено во однос на:

- садови, вклучувајќи затвораи и
- пакување на виното.

Член 25

Описот и презентација на производите опфатени со овој закон, и секоја форма на презентација на тие производи, не смее да биде неточна или да предизвикува забуна кај лицата за кои се наменети, особено во поглед на:

- својствата на производите, нивната природа, состав, јачина на алкохол по волумен, боја, потекло, квалитет, сорта на грозје, година на берба или номинално количество на садовите и
- идентитетот и статусот на физичките или правните лица кои биле или се вклучени во производството или промет на соодветниот производ, особено полначот.

Кога описот или презентацијата се дополнети со заштитени имиња, тие заштитени имиња не смеат да содржат зборови, делови од зборови, знаци или илустрации коишто може да предизвикаат забуна или да ги заведат лицата за коишто се наменети.

Член 26

Производи од грозје и вино чиј опис или презентација не се во согласност со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на него не смеат да се ставаат во промет на домашниот и меѓународниот пазар. За производи од грозје и вино наменети за извоз, може да се одобрат исклучоци од одредбите на овој закон согласно прописите на земјата увозничка.

Член 27

Етикетата на виното ги содржи следниве задолжитени податоци :

- зборот "вино" или соодветно "ликерско вино", "пенливо вино", полупенливо вино", "газирано полупенливо вино" придружено со "Република Македонија",
- во случај на трпезно вино наменето за домашниот пазар, зборот "трпезно вино",
- номиналното количество,
- вистинската алкохолна јачина во % vol.,
- бројот на серијата,
- името и адресата на произведувачот или полначот,
- во случај на вино со ознака за потекло, името на назначената област на производство согласно со членот 29 од овој закон,
- во случај на извоз на вино во ЕУ, името на увезувачот во ЕУ.
- дополнителни задолжителни податоци за пенливи вина пропишани од страна на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Етикетата на виното може да биде надополнета и со други податоци по барање на производителот или увезувачот.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, согласно со Анекс 2 од Дополнителниот протокол за вино и алкохолни пијалоци, ги

пропишува формата, содржината и димензиите на етикетата на виното од став 1 и 2 на овој член, како и другите податоци од ставот 2 на овој член.

VI. ВИНА ОБЕЛЕЖАНИ СО ГЕОГРАФСКА ОЗНАКА

Член 28

Согласно со членовите 22, 23 и 24 од Договорот за трговски аспекти на правата на интелектуална сопственост (ТРИПС) и членот 4 од Анексот 2 од Дополнителниот протокол за вино и алкохолни пијалоци на Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европската Заедница, употребата во Република Македонија на географска ознака за вино што не потекнува од местото означено со географската ознака ќе биде забранета дури и кога е означено вистинското потекло на производите или географската ознака се користи во превод или е придружена со изрази како што се "вид", "тип", "стил", "имитација" или слично.

Се забранува погрешна употреба на заштитени имиња и погрешна презентација или опис во смисла на член 3 од Анекс 2 од Дополнителниот протокол за вино и алкохолни пијалоци.

Член 29

Заради заштита на географското потекло на виното, географските области насадени со винова лоза се делат на: реон, виногорје, локалитет и специфична лозарска единица.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува областите насадени со винова лоза од ставот 1 на овој член.

Член 30

Кога се употребува име на географска област од членот 29 на овој закон за означување на домашно квалитетно или врвно вино, тоа име не смее да се користи за означување на производи од вино што не се произведени во таа географска област.

При производство на квалитетно или врвно вино, во случај на утврдени методи за производство, името на географската област од членот 29 на овој закон, може да биде придружено со податоци за методот на подготовка или типот или името на сортата на грозје.

Член 31

Употребата на географска ознака за означување на регионално вино, добиено со мешање на вина од грозје собрано од различни реони е дозволено, доколку најмалку 85% од регионалното вино потекнува од еден реон чие име го носи.

Името на реонот може да биде придружено со податоци за методот на подготовка, типот или името на сортата на грозје.

Член 32

Вината обележани со географска ознака се делат на:

- а) регионални вина,
- б) квалитетни вина и
- в) врвни вина.

Вината од ставот 1 на овој член со обележуваат со заштитени имиња кои се наведуваат во листа на заштитени имиња.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува листата на заштитени имиња на вина од ставот 2 на овој член и правилата во врска со обележувањето на нивните производни области и методот на нивното производство.

Член 33

Методите за производството на квалитетни вина и врвни вина се засноваат најмалку на:

- а) прецизно обележување на областа на производство на грозје и
- б) определување на:
 - сорти на винско грозје,
 - систем на одгледување,
 - методи на преработка,
 - минимум природна јачина на алкохол по волумен,
 - принос по хектар и
 - анализа и процена на органолептичките својства.

Методите за производството на регионални вина се засноваат најмалку на:

- прецизно обележани реони и
- одобрени сорти на грозје.

Член 34

Испитување на органолептичките својства на виното врши комисија за дегустација која ја формира министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, составена од пет члена, претставници од:

- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство,
- стручни и научни установи, и
- производители на вино.

Енолошки испитувања и анализи вршат акредитирани лаборатории во согласност со прописите за акредитација, овластени од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Лабораториите од ставот 2 на овој член за да бидат овластени треба да имаат соодветни простории и опрема и вработено најмалку две лица со завршено високо образование, кои:

- ја познаваат суровината и технологијата на производство на вино,
- се стручени за вршење аналитика од областа на винарството и
- имаат работно искуство на работите од алинеите 1 и 2 на овој став од најмалку три години.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува условите кои треба да ги исполнуваат овластените лаборатории во поглед на просториите и опремата од ставот 3 на овој член.

VII. НАДЛЕЖЕН ОРГАН

Член 35

Орган надлежен за спроведување на одредбите на овој закон е Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, покрај надлежноста на Државниот пазарен инспекторат пропишана во членот 36 на овој закон.

VIII. НАДЗОР

Член 36

Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на него врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Работите на инспекцискиот надзор ги врши Државниот инспекторат за земјоделство преку државни инспектори за земјоделство (во понатамошниот текст: инспектор).

Работите на инспекциски надзор на прометот на виното ги врши Државниот пазарен инспекторат во согласност со закон.

Правните лица односно физичките лица се должни на инспекторот да му овозможат вршење надзор и да му ги даваат сите потребни податоци и известувања.

Член 37

Инспекторот од членот 36 став 2 на овој закон, покрај овластувањата што ги има според општите прописи овластен е и за следново:

1. да врши преглед на лозовите насади, објектите и деловните простории во кои се произведува, доработува, преработува, негува и сместува вино и други производи од грозје и вино;
2. да врши преглед на деловните книги и документите кај правните и физички лица што се занимаваат со производство, преработка, доработка, нега на вино и други преработки од грозје и вино;
3. да забрани производство на вино и преработки од грозје и вино, ако производителот не ги исполнува пропишаните услови;
4. да ја забрани привремено употребата на просториите, садовите, опремата и другите технички уреди до отстранувањето на утврдените недостатоци;
5. да забрани ставање во промет на вино и други преработки од грозје и вино, како и енолошки средства ако со анализа се утврди дека не ги исполнуваат пропишаните услови и квалитет;
6. привремено да одзема предмети и производи до завршувањето на прекршочната односно кривичната постапката од надлежните органи;
7. да нареди уништување односно откорнување на лозови насади;
8. да врши контрола на работата на овластените субјекти за вршење анализа и испитување на вино и преработка на грозје и вино;
9. да врши контрола над производството на специјално и пенливо вино.

Член 38

Правното и физичкото лице може до инспекторот за земјоделство да поднесе писмено барање да земе мостра од вино и од преработки на грозје и вино и да ја достави за анализа.

Трошоците за испитување на мострата - анализата паѓаат на товар на барателот.

Член 39

Кога инспекторот ќе се посомнева дека прегледаниот производ од грозје и вино и средства за енолошки постапки, не одговараат на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на него, ќе земе потребен број на моистри.

Правното, односно физичкото лице од кое се зема мостра, е должно да даде амбалажа и да ги поднесе трошоците на пакувањето.

Трошоците за испитувањето на мострата ги поднесува правното односно физичкото лице кое виното или преработките од грозје и вино ги пуштило во промет, доколку со испитувањето се утврди дека не одговараат на означениот квалитет или пропишаните услови.

Член 40

Анализа, супер анализа, испитување и оценување на вино и преработки од грозје и вино се врши по единствена метода што ја пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 41

Ако правното, односно физичкото лице не е задоволно од резултатот од анализата, може во рок од 15 дена од денот на доставувањето на резултатите од анализата, да бара од инспекторот што ја зел мострата за анализа, вториот примерок од мострата земена во исто време и на ист начин да ја испрати на супер анализа.

Супер анализа на мострата може да бара и инспекторот кој ја зел мострата.

Ако резултатите од супер анализата и од анализата не се исти, меродавен е резултатот од супер анализата.

Правното лице што вршело анализа не може да врши и супер анализа.

Член 42

Ако инспекторот при вршење на надзорот утврди дека е повреден овој закон или пропис донесен врз основа на него, писмено ќе ги констатира неправилностите, повредите и недостатоците и со решение ќе ги одреди мерките и рокот за нивно отстранување.

Против решението од ставот 1 на овој член може да се поднесе жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Жалбата поднесена против решението од ставот 1 на овој член не го одлага неговото извршување, освен ако со извршувањето се предизвика штета која тешко може да се надомести.

IX. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 43

Со парична казна од 150.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице ако:

1. не го пријави производството (член 10 ставови 1, 2, 3 и 4);
2. врши подигање на лозови насади од сорти на грозје кои не се класифицирани во препорачани и одобрени (член 11 ставови 1 и 3);
3. врши трговија и производство на вино, а не е запишан во регистарот и не ги исполнува условите (член 12);
4. става во промет производи опфатени со овој закон без придружен документ (член 13);
5. произведува вино од сорти кои не се во класификацијата од вински сорти или производи добиени од нив (член 16);
6. произведува вино со прекумерно пресување на грозјето, винскиот талог и со повторна ферментација на комињето (член 17);

7. не ги применува пропишаните енолошки средства и постапки при производство на вино (член 19);
8. користи вино за широка потрошувачка, односно постапува со ширата односно сокот од грозје спротивно на членот 20 од овој закон;
9. произведува вино односно применува енолошки постапки без да ги исполнува условите по однос на стручните лица, хигиената на виното, односно заштитата на животната средина (член 23);
10. стави во промет вино, без да биде означено (член 24);
11. става во промет, производи од грозје и вино чии опис и презентација не одговараат (член 26);
12. етикетата не ги содржи потребните податоци на (член 27);
13. постапува спротивно на одредбите од членот 28 на овој закон;
14. стави во промет вино означено како квалитетно или врвно вино, а не е произведено во тој реон (член 30) и
15. стави географска ознака за регионално вино, а 85% од тоа вино не потекнува од тој лозарски реон (член 31).

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Покрај парична казна од ставот 1 на овој член на правното лице ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана на вршење дејност од шест месеци до две години.

На одговорното лице во правното лице за дејствија од став 1 на овој член ќе му се изрече мерка на безбедност забрана за вршење на должност во траење од три месеца до една година.

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член и физичко лице.

Член 44

Со парична казна од 130.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице ако:

1. врши садење или калемење на лозја без одобрение (членови 4, 5, 6 и 7);
2. не ги пријави површините на кои одгледува винова лоза (член 8);
3. производството од лозовите насади не го користи само за сопствена потрошувачка (член 11 став 6);
4. го попречува или оневозможува вршењето на надзор од страна на надлежниот орган (член 36 став 4) и
5. не врши анализи, супер анализи, испитување и оценување на вина и други преработки од грозје и вино по единствена метода (член 40, а во врска со членовите 39 и 41)

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Со парична казна од 20.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок од ставот 1 точка 1, 2, 3 и 4 на овој член и физичко лице.

Член 45

Покрај казната за прекршок од членовите 43 и 44 на овој закон на сторителот на прекршокот ќе му се изрече и мерка на безбедност, одземање на предметот, со кој е извршен прекршокот.

Х. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 46

До денот на влегувањето во сила на поблиски прописи предвидени со овој закон ќе се применуваат прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 47

Започнатите постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе продолжат согласно со закон што важел до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 48

Правните и физичките лица кои вршат производство односно промет на вино се должни своето работење да го усогласат со одредбите на овој закон во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 49

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за вино ("Службен весник на СРМ" број 27/73, 5/88, 20/90, 17/91 и "Службен весник на Република Македонија" број 83/92, 98/2000 и 5/2003), освен одредбите кои се однесуваат на јаките алкохолни пијалоци.

Член 50

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во "Службен весник на Република Македонија".